

OBĚŽNÍK

České katolické misie

Ročník XVI

Paříž

Číslo 5

listopad 1985

Biskupská synoda

Mimořádná biskupská synoda, která má zkoumat situaci katolické církve 20 let po skončení 2. Vatikánského koncilu se sejde v Římě 25. listopadu tr a bude trvat dva týdny. Katolický tisk na celém světě už delší dobu sleduje se zaujetím tuto událost a číhá podle svého zvyku na každé trochu výraznější prohlášení význačných osobností církevního života. Biskupské konference západních zemí poslaly do Říma často mnohastránkové přípravné texty, které tisk podrobně rezebírá. V Československu žijícímu knězi se asi celá tato diskuze bude jevit tak trochu nepochopitelná a zbytečná: velkou událostí letošního roku je pro něj Metodějovo výročí a potom český misál, který se mu konečně - dvacet let po skončení koncilu - dostává do ruky.

Pařížský arcibiskup, kardinál Lustiger prohlašuje, že koncil je "teprve před námi" a má při tom na mysli v první řadě Francii. Co můžeme v tomto směru říci o naší, české církvi, doma i v zahraničí. Naše možnosti uvádění koncilních reforem do života byly přece mnohem menší!

Oč tedy za těchto okolností půjde v Římě koncem listopadu a začátkem prosince? Jisté je, že to nebude žádné suchoporné zasedání kolem předem

připraveného komuniké; život z církve za těch dvacet let, které nás už dělí od koncilu, nevyprchal. Je v ní mnoho těch, kdo spolu s pařížským kardinálem poměřují budoucnost koncilem a koncil sám budoucností. Rozhodně nemají v úmyslu kopat koncilu hrob jako nějakému nebožtíkovi, jak se toho jedni obávají a jak po tom jiní touží. Koncil, jeho uvedení do života církve je skutečně před námi i tam, kde v tomto směru bylo od r. 1965 vynaloženo velké úsilí.

Proč se vlastně na otázkách kolem koncilu tak různí názory i uvnitř katolické církve samotné? V první řadě proto, že koncil je skutečnost tak rozsáhlá, že ji lze těžko jako celek uchopit a tudíž pochopit jedním rázem. Zůstává také v důsledku svých "rozměrů" nezbytně něčím všeobecným a tudíž vágním. Proto je důležité nemluvit tolik o koncilních reformách, ale konkrétně například o *liturgii*, o *vztahu k jiným křesťanským církvím a hlavně křesťanům*. Teprve potom se stávají diskuze věcnými a většinou také méně vášnivými a zaujatými. Zkušenost ukazuje, že to jsou potom diskuze spíše okolo problému *jak na to* (abychom se my křesťané mezi sebou dohodli... aby bohoslužby byly skutečně důstojné a srozumitelné...), než o tom, *zda vůbec* (je zapotřebí té či oné reformy).

Existuje samozřejmě jistý druh kritiky uvádění nutných reforem do života církve, za kterým se ve skutečnosti schovává nepřiznané odmítnutí koncilu jako takového. Je to argumentace nepoctivá - kde jinde ale už mají mít lidé odvahu k pravdivosti, když ne v církvi?

O způsoby uvádění koncilu do života křesťanů zřejmě půjde v Římě na prvním místě. Proto je synoda pro nás křesťany skutečně zajímavou událostí. Vhodná řešení, která tam budou na pořadu dne budou pro vnitřní život křesťanských společenství užitečným příspěvkem a povzbuzením. Jistě budou zajímat i křesťany jiných vyznání a také ostatní lidi dobré vůle. Třebaže naše česká církev tam nebude patřičně zastopena, budeme osobně pozorně sledovat práci synodálních otců v naději, že i pro nás tam bude mnoho zajímavého prodiskutováno a navrženo. Jistě se k této události budeme vracet, jak v našem českém zahraničním tisku, tak celým našim životem křesťanského společenství, kterým chceme být. Budoucnost církve se týká každého z nás.

V prosinci si připomínáme

- 1.12. 1835 znovuootevření katolické univerzity v Lovani (Belgie), zrušené v říjnu 1797
- 2.12. 1915 zemřel hudební skladatel a pedagog J. Malát
- 4.12. 1875 se narodil německy píšící básník pražského kulturního okruhu R. M. Rilke. Pobýval také ve Francii, v Paříži
- 4.12. 1915 zemřel olomoucký arcibiskup ThDr T. Kohn
- 4.12. 1935 zemřel sbormistr a hudební skladatel M. Kubát
- 6.12. 1920 zemřel K. Kovařovic, dirigent a skladatel, který byl také šéfem Národního Divadla
- 8.12. 1975 vyšla exhortace Pavla VI. "Hlásat evangelium člověku dnešní doby" - významný pokoncilní dokument
- 13.12. 1900 se narodil architekt, malíř, grafik a spisovatel Karel Teige
- 19.12. 1955 opouští poslední sovětský voják území Rakouska, kterému se tak podařil husarský kousek zbavit se okupačních armád na svém území, zatímco u sousedů řádl teror...
- 20.12. 1890 se narodil J. Heyrovský, polarograf, první Čech, který byl poctěn Nobelovou cenou
- 24.12. 1930 zemřel hudební skladatel O. Nedbal
- 24.12. 1949 zahájil vatikánský rozhlas vysílání v českém jazyce. U mikrofonu byl tehdejší spirituál Nepomucena a pozdější viceprovinciál českých jezuitů v zahraničí, P. V. Feřt TJ, spolu s chovanci koleje. Nad řeholníky a také nad biskupy a celou církví v Československu se už stahovaly temné mraky...
- 31.12. 335 zemřel papež Silvestr, jehož pontifikát spadá do doby císaře Konstantina, který uznal křesťanství jako státní náboženství v Římské říši.
- 31.12. 1925 zemřel novinář F. Sokol Tůma

* * *

Už je tomu pět let, co nás opustili *Msgre A. Heidler*
Mme Toyen
 a doma *J. Werich*

Poslední růže

Pod okapem žalárním
na místech opuštěnosti největší
jak krůpěj ohně do mlh dnů dušičkových
poslední toho roku hoříš nám.

Daleko k živým a daleko k mrtvým
Daleko v sladké střídě počasí ročních
ta země zahradníků a rybářů,
odkud jsme vyhnáni.

Jinde než jsme běží pěšiny v rose
a zelenou zkazku hovoří do snů dětí.
Jinde než jsme včelka bzučí, květ do ticha rozvírá se
a jiskrným proudem stříbrný lipan pluje.

Běž, běž, za nás dodoutnej, dohoř zdvižena zbožnou
rukou
na oltář Neposkvrněné, za nás oroduj,
za naše roky prázdné jak oříšky ztrouchnivělé,
jimiž veverky pohrdají.

Jan Zahradníček
(17. 1. 1905 - 7. 10. 1960)

Sbírka *Rouška Veroničina*
Řím 1968

-
- Také tuto jinak rozebranou knihu si můžete
  - koupit při našem tradičním předvánočním prodeji
  - knih (viz program na zadní straně *Oběžníku!*)
-

PODPORUJETE NAŠE EXILOVÁ NAKLADATELSTVÍ
NÁKUPEM JEJICH KNIH - ASPOŇ ČAS OD ČASU ?

Zajímavosti z domova a ze světa

Dvě publikace české *Edice Petlice* se nám dostaly do rukou v těchto dnech. První se týká situace křesťanů v Československu a je to vlastně zkrácený záznam z dlouhé přednášky bývalého tajemníka pro věci církevní *Hružy* pro pracovníky ve stavebnictví. Obsahuje některé statistické údaje, jejichž přesnost ovšem nemůžeme ověřit. Pro zajímavost alespoň některé z údajů:

V Československu je celkem 18 povolených církví, největší je katolická, k ostatním sedmácti se hlásí (podle placených příspěvků) asi 1.300.000 osob. 51,2% novorozenat z roku 1984 bylo pokřtěno (71,6% na Slovensku, 31,2% na ostatním území). Podobně bylo v kostele sezdáno 34,18% novomanželských párů (53,-% a 15,6%). V Praze je podle tohoto textu v činnosti na 180 farářů (?), zájem o náboženské úkony v poslední době stoupá. Polský papež je schopný člověk a skutečnost, že je Polák je pro nás nevýhodou, protože prý používá svých schopností proti socialismu, je prý prý produktem americké politiky. I Tomášek stojí na pozici narušování socialismu na území státu.

Kromě povolených církví existuje v Československu 34 nepovolených sekt, na prvním místě figurují Svědkové Jehovovi, asi 24.000 osob, dvakrát více než před desíti lety.

Kněží nemají být přijímáni do žádných politických funkcí. Podle citovaného výroku jedné farské hospodyně to prý ani není zapotřebí: "Ten můj to nepotřebuje, když je stejně v Pacem in Terris".

V r. 1968 prý vstoupilo do řeholí 1.100 dívek a dnes existují tajné řeholnice, chodí v civilu, dodržují řeholní pravidla.

Druhá publikace je nadepsaná *Nacismus a katolická církev* a má 31 stran formátu našeho *Oběžníku*. Je to jakási úvaha nad situací a postojem katolické církve v nacisty ovládaném prostoru. Autor není uveden. Spis ukazuje, jak nacismus církev potíral a jak ona na tento tlak reagovala v Německu, ale také u nás, v tehdejších protektorátech a na území Slovenského Státu.

Pařížské nakladatelství Laffont vydalo Hrabalovu knihu *Městečko ve kterém se zastavil čas (La petite ville où le temps s'arrête)*. Přeložila paní M. Braud.

ČETLI JSME KNIHU

Vzpomínky na Editu Steinovou, vydala Křesťanská Akademie v Římě (1984)

Jednou se stalo, že Edita přijela a oba manželé (Conrad-Martiusovi) museli v nějaké naléhavé záležitosti odjet z domu. Když odcházeli, zavedla paní Hedvika Editu ke knihovně a řekla: "Vyber si po libosti. Všechno je tu pro tebe."

Edita vypráví

"Sáhla jsem do knihovny jen tak namátkou. Vyloučila jsem knížku celkem nepatrnou. Měla titul "Život svaté Terezie z Avily", jak jej ona sama popisuje. Začala jsem číst. Knížka mě zaujala. Dočetla jsem ji jedním dechem. Když jsem ji zavírala, řekla jsem si: TOHLE JE PRAVDA!"

Rozednívalo se. Edita to stěží vnímala. Zmocnil se jí Bůh, a ona sama se ho od toho okamžiku už nikdy nepustila. Ráno vyšla do města. Koupila si dvě knížky: katolický katechismus a misálek. Pustila se do studia. Studovala tak intenzivně a tak dlouho, dokud jí obsah těch kni- nepřešel do krve. Pak poprvé vstoupila do katolického kostela v Bergzabern, aby se podívala, jak probíhá mše.

"Nic se mi nezdálo cizí vypráví Edita. Všemmu jsem rozuměla díky těm prostudovaným knížkám. Pochopila jsem celý obřad do nejmenších podrobností. K oltáři přistoupil úctyhodný starý kněz. Mši sloužil důstojně a vroucně. Po mši svaté jsem počkala, až skončí svou děkovnou modlitbu. Šla jsem za ním na faru a rovnou jsem ho poprosila o křest. S udiveným pohledem mi řekl, že před přijetím do Církve je nutná příprava. Řekla jsem mu, že jsem se připravovala. "Jak dlouho jste se učila? Kdo vás při tom vedl?" "Prosím vás, důstojný pane, abyste mě vyzkoušel."

Rozvinula se teologická rozprava, probrali celou nauku Církve, Edita uměla odpovědět na každou otázku. A tak hodný pan farář, plný obdivu nad působením Boží milosti, jak ji postřehl v Editině srdci, nemohl jí vodu svatého křtu odmítnout. Dohodli ještě vnější podrobnosti. Kdo bude kmotrou? O tu službu lásky poprosila Edita svou přítelkyni Hedviku. Datum křtu bylo stanoveno na 1. ledna 1922. Z vděčnosti si vyvolila jméno Terezie.

Edita nezvolila okliku, nesdělila své rozhodnutí matce písemně. Klečela před ní, a se rtů ji plynulo tiše a pevně: *"Maminko, stala jsem se katoličkou."* Žena, která s biblickým hrdinstvím uměla zvládnout svůj těžký osud, která se dopracovala takové výšky životní úrovně pro svých sedm dětí, pocítila najednou jak ji opouští síla. Plakala. To Edita nečekala. Nikdy neviděla matku plakat. Byla připravena na výčitky a hubování, počítala dokonce s tím, že ji z rodiny vyvrhnou. Dobře věděla, jakým svatým hněvem umí vzplátnout její zbožná matka. A ta statečná žena teď pláče. Také Edita se rozplakala. Obě velké duše, vnitřně tak vroucně spojené, pochopily, že se jejich cesty navždy a neodvolatelně rozcházejí.

Edita zůstala ve Vratislavi celého půl roku. Jako dosud doprovázela matku do synagogy. O velkém svátku smíření, který paní Steinová strávila vždycky v synagoze bez jídla a bez doušky vody, se Edita k ní připojila. Pení Steinová pozorovala s úžasem svou dceru, svou "odpadlou" dceru. Jedné důvěrně známé ženě řekla:

"Ještě jsem nikdy neviděla tak se modlit, jak se modlí Edita. Je to něco podivného, modlila se s námi ze své knížky a představte si, všechny ty naše modlitby tam hned našla."

Edita si totiž vzala breviář a modlila se s ostatními žalmy.

Když rabín přečetl s vroucím přízvukem slova: "Slyš, Izraeli, jediný je tvůj Bůh", objala zmučená matka své dítě a šeptala: *"Slyšíš to? Tvůj Bůh je jenom jeden!"*

Ubohá maminka! Viděla, jak je její námaha zbytečná. A přece od ní nemohla upustit.

VEDLE KNIHY VZPOMÍNEK NA EDITU STEINOVOU
VÁM NABÍZÍME CELOU ŘADU DALŠÍCH:

<i>Sv. Terezie od Ježíše</i>	Kniha o zakládání
<i>B. Zlámal</i>	Svatí Cyril a Metoděj
<i>H. Koželuhova</i>	Čapkové očima rodiny
<i>A. Malounian</i>	Synové Gulagu
<i>Škutina-Gillar</i>	Lenin v Curychu
<i>F. Peroutka</i>	Muž přítomnosti

atd

EXISTUJE TAKÉ CELÁ ŘADA EXILOVÝCH ČASOPISŮ
RŮZNÉHO ZAMĚŘENÍ.

KTERÝ Z NICH ZNÁTE - KTERÝ Z NICH ODEBÍRÁTE?

STUDIE -	<i>Vychází každé 2 měsíce jako kulturní a náboženský časopis Křesť. Akademie</i>
Nový život	<i>Populární měsíčník Křesť. Akademie</i>
Rozmluvy	<i>Nedávno založený časopis křesťansko-filozofického zaměření (vyšlo doposud 5 čísel)</i>
Svědectví	<i>Kulturně-politický časopis s vysokou úrovní, vychází v Paříži</i>
Západ	<i>Výborný měsíčník z Kanady, zaměřený v první řadě na život našich lidí v cizině.</i>
Reportér	<i>vychází v Curychu - podobného zaměření jako časopis Západ.</i>
Zpravodaj	<i>Měsíčník našich krajanů ve Švýcarsku</i>

Poslední akcí oslav Metodějova výročí byla pout' do Říma při příležitosti mezinárodního symposia, které tam bylo uspořádáno 10. října.

Třebaže už v červenci byla velká pout' do Ellwangen a na to v srpnu ještě pout' do Říma, sešlo se při mezinárodní pouti v říjnu (pouti Slovanů) ještě dostatek našich krajanů. Při slavnostních bohoslužbách v bazilice sv. Petra se dokonce naše krojovaná skupina z Německa, hlavně z Mnichova, dostala do prvních řad, zřejmě díky pestrobarevnosti a líbivosti našich národních krojů.

Pro ty, kdo se zajímají i o složitější otázky kolem celé tzv. "Slovanské mise", tedy kolem misijní činnosti svatých Cyrila a Metoděje, několik úryvků z článků, které shrnují naše současné znalosti o liturgii, jak byla slavena na Velké Moravě:

Slovanská liturgie je pojem, který znamená, že bohoslužba byla slavena ve slovanském jazyce. Jaký ale přitom byl používán *obřad (ritus)*? Šlo o překlad do slovanského jazyka - ale odkud? Z řečtiny nebo z latiny (tak zní poněkud zjednodušeně problém)? Jak známo východní způsob slavení mše svaté probíhá jinak, než západní i co do textů samotných, ať už je přitom používán jazyk jakýkoliv.

V 9. století nepanovala ještě jednota ani na křesťanském západě samotném a římský ritus byl důsledně prosazován jako jediný a pro všechny závazný teprve v 11. století - jak ukazuje například osud kláštera na Sázavě a korespondence mezi Římem a českým panovníkem Vratislavem. Řecký ritus přitom zůstával nadále platným a všeobecně uznávaným - jej se reformy uvnitř západní církve vlastně netýkaly. Zdá se, že po počátečním období, kdy byla na Velké Moravě používána liturgie byzantská (řecká), došlo k zavedení tzv. *liturgie svatého Petra*. Je to dovedně skloubená směs prvků římské a byzantské liturgie, která vznikla v 9. století v jižní Itálii, kde v té době stále ještě přetrvávala řecká menšina. Liturgie sv. Petra byla známa také na hoře Athos a tam byla zřejmě přeložena také do slovanského jazyka (i do gruzínštiny). Není vyloučeno, že se rozšířila i do Palestiny. Jiní badatelé se domnívají, že překladatelem do slovanského jazyka byl sám sv. Cyril. Buď jak buď, je pravděpodobné, že tato liturgie byla

nakonec na Velké Moravě zavedena a používána. Znamenalo by to, že velká Morava byla v oblasti bohoslužby skutečným pojítkem mezi křesťanským východem a západem, podobně jako jiné oblasti, ve kterých se vlivy obou křesťanských větví společně projevovaly.

Opravdu upřímně děkujeme všem těm, kdo si navykli posílat nám vystřižené známky z dopisů! Není jich málo a tak jsme se stali jakýmsi pravidelným dodavatelem sběrného "střediska" v Mnichově, nazývaného německy "Missionsprokur".

Opakujeme, že se nám hodí známky *jakékoliv* - důležité je jen jedno: aby nebyly poškozené. Proto opakujeme znovu, že - podle zkušeností - je nejlepší je vystříhnout s dostatečně širokým okrajem (asi 1cm) podložky a poslat na naši adresu.

Ještě jednou - vřelé díky všem dárcům!

TAKÉ NÁŠ FOND SOLIDARITY DÁLE EXISTUJE

V příštím čísle bychom vám o něm i o finanční situaci Misie chtěli podat souhrnnou zprávu, kterou připravujeme.

Mnoho bylo už vykonáno - to ale není důvod k tomu, abychom v úsilí polevili.

Pro všechny informace se obraťte nejlépe přímo na adresu České Katolické Misie!

Oběžník se nám vrátil jako nedoručitelný

pan Bubeníček V.	44100 NANTES
pan Grepl T.	94240 L'HAY LES ROSES
pan Heller Z.	92130 ISSY LES MOULINEAUX
pan Hreska M.	75010 PARIS
pan Jáchym J.	90000 BELFORT
paní Kohlerová B.	75012 PARIS
paní Pacini I.	75006 PARIS
pan Peinel G.	91330 YERRES
paní Severigo F.	75016 PARIS
pan Svejda Z.	91420 MORANGIS

-o-o-o-

NEZAPOMĚŇTE PŘI TELEFONOVÁNÍ K NÁM:

Naše číslo má nyní NAVÍC ještě na počátku jednu "4"
a je tedy nyní

1/45 44 58 91

Otec Kolář je k zastižení ráno mezi 8h30 a 9h
(každý den kromě neděle)
a mezi 13h a 14h

o

o

Na Oběžník a Českou Katolickou Misií přispěli

Anonym 4x	Bleha	Bernhard	Faucher	Fiedler
Choutka	Leveau	Roubíček	Schovanec	Veselka

Všem dárcům bez rozdílu upřímně staročeské

PÁN BŮH ZAPLATÍ!

Náš program:

Mše sv.: Každou první a třetí sobotu v měsíci přesně
v 17h15, tj ve čtvrt na šest večer
v kapli domu

CENTRE SEVRES

35, rue de Sèvres

75006 PARIS

metro SEVRES-BABYLONE

Po mši sv.: Pravidlená setkání v sále č. 5 domu s kultur-
ně náboženským programem.

Na listopad a prosinec jsme připravili:

16. listopadu pan Vrzala nám řekne něco o současném dění
v západní Evropě v jeho vztahu k chystanému
setkání Gorbačov - Reagan a s ohledem na naše
vlastní zájmy

23. listopadu → POZOR! Jedná se o sobotu, kdy nemáme
českou mši svatou.

Program začne v 20h30 (půl deváté večer):

- M. Lewy - Loutkové divadlo
- J. Kohout - pásmo humoru

7. prosince NÁŠ TRADIČNÍ PŘEDVÁNOČNÍ PRODEJ
KNIH, GRAMODESEK, POHLEDŮ ...

v přízemí domu - už přede mši sv.
a potom po ní

Po dobu bohoslužeb prodej uzavřen.

"OBĚŽNÍK" - Circulaire, bulletin de la Mission Catholique Tchèque de la
région parisienne

Certificat d'inscription n. 52316

Périodique paraissant 6 fois par an, abonnement 15,- FF

Editeur responsable: P. Petr K o l d ý S J 35, rue de Sèvres 75006 PARIS
tel. 544-58-91

Les abonnements par chèque à l'adresse:

MISSION CATHOLIQUE TCHÈQUE, CCP 201 38 63 M Paris